

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В РАМКАХ ЄВРОРЕГІОНУ «ЯРОСЛАВНА»

Лукаш О.А., к.е.н., доц., Неженець О.О., студентка

Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Розширення глобалізаційних процесів у ХХ ст. підвищило значення транскордонного співробітництва. Зовнішній кордон України є найдовшим серед європейських країн, 19 областей є прикордонними. На різних щаблях влади, починаючи від Президента України і закінчуючи органами місцевого самоврядування, дедалі активніше обговорюються існуючі проблеми та формулюються перспективні пропозиції щодо розвитку транскордонного співробітництва нашої держави як на західному, так і на північно-східному та південному кордонах. Парадигма розвитку транскордонного співробітництва на північно-східному кордоні України, на наш погляд, вимагає докорінних змін. Регіони не мають всіх потрібних факторів і не отримують стимулів, які б забезпечували їх динамічний розвиток та ефективне функціонування. Серед таких чинників необхідно відзначити інституційне, правове, науково-методичне, кадрове, інформаційне та, нарешті, фінансове забезпечення.

Однаковий рівень соціально-економічного розвитку, довгострокові економічні стосунки й культурні зв'язки між Сумською та Курською областями, їх тривале функціонування в єдиному економічно-господарському просторі постійно спонукали владу прикордонних областей двох держав до пошуку варіантів співробітництва. Угода про створення євро регіону "Ярославна" була підписана в місті Курськ Російської Федерації 24 квітня 2007 року. Територія Євро регіону складає 54 тисячі квадратних кілометрів, на ній мешкають з обох боків кордону 2,5 мільйонів осіб. Українські землі займають 44,4% території Євро регіону, російські – 55,6%.

За період діяльності Євро регіону "Ярославна" досягнуто позитивних результатів у зовнішній торгівлі, співробітництві на рівні міст та районів, освіті, культурі, спорті, туризмі, молодіжній сфері, облаштуванні інфраструктури кордону. Євро регіон став членом Асоціації Європейських Прикордонних Регіонів на правах повноправного члена. Так, за період з 2007 по жовтень 2012 року проведено 67 спільних заходів. Зовнішньоторговельний оборот Сумської області з Курською областю в рамках Євро регіону "Ярославна" склав: за 2007 рік – 21,3 млн. дол. США, за 2008 рік – 22,4 млн. дол. США, за 2009 рік – 32,4 млн. дол. США, за 2010 рік – 41 млн. дол. США, за 2011 рік – 46 млн. дол. США, за 9 місяців 2012 року – 40 млн. дол. США. При цьому експорт у загальних обсягах зовнішньої торгівлі у 2012 році складає 98%.

На нашу думку, щоб обрати оптимальний шлях стратегічного розвитку даного євро регіону, необхідний комплексний аналіз його слабких та сильних сторін, що дозволить уникнути загроз і максимально ефективно використати існуючі можливості. Ми вважаємо, варто будувати таку стратегію розвитку Сумсько-Курського співробітництва, яка враховуватиме всі особливості свого існування та розташування. Говориться про необхідність максимального

залучення в процеси розвитку євро регіону всіх зацікавлених сторін (учасників і суб'єктів транскордонного співробітництва), необхідність якісного та кількісного вдосконалення інформаційного, фінансового, кадрового, а також науково-методичного супровіду; а головне – значну потребу в концентрації функцій забезпечення, моніторингу і розвитку в конкретному спеціальному органі, що працюватиме тільки над цією проблемою.

Повна концентрація повноважень та обов'язків тільки в органах влади значно звужує можливості реалізації ініціатив, які впливають від представників інших зацікавлених сторін з місцевої спільноти. Транскордонне співробітництво орієнтоване перш за все на покращення життя громадян. Окрім того, участь громадських організацій, ЗМІ, ВУЗів, бізнес сектору, молодіжного активу в процесах прийняття та реалізації рішень органів влади тільки підвищить рівень їх компетентності та ефективності. Отже, можемо зробити такий висновок, що основне, на чому треба сконцентрувати свої зусилля владі – це сприяння розвитку партнерських відносин між економічними суб'єктами даних регіонів.

На нашу думку, необхідно створювати додаткові транспортні шляхи та реконструювати магістралі, що покращить транспортну доступність двох регіонів. Також доцільно створити загальний ринок праці, це дозволить уникнути низької пропозиції нових робочих місць. Керуючись проведеними нами дослідженнями, можливо запропонувати такі стратегії розвитку транскордонних регіонів з метою формування їх ефективної територіально-галузевої структури: стратегія з підвищення пріоритетності розвитку екотуризму на транскордонних територіях євро регіону «Ярославна», стратегія збільшення частки витрат транскордонного призначення на підтримку екобалансу в регіоні, стратегія збільшення частки ЗТО між країнами-членами транскордонного проекту в загальному їх ЗТО, стратегія збільшення частки екологічних товарів і послуг у загальній товарній структурі експорту-імпорту, стратегія з підвищення дієвості еколого-економічних інструментів регіональних політик держав-членів ТС.

Таким чином, існує чимало слабких сторін і загроз для розвитку транскордонного співробітництва між Сумською та Курською областю, проте ряд активних заходів зі сторони місцевої влади, участь в них зацікавлених сторін (бізнес-кола, ЗМІ, тощо), а також зміни в механізмах, підходах та, навіть, розумінні, ролі регіональних органів влади в розвитку транскордонного співробітництва мають реальну можливість подолати всі недоліки та загрози.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 130-132.